

1.8 Natuurlijke laag • Zeekleigebied en randmeren



Eenheid



Overzicht zeekleigebied en randmeren (indicatief)

Kenmerken

Het overgangsgebied van de zoetwaterdelta van de rivieren en de Zuiderzeekust. Patroon van waaiers van rivierafzettingen en geulen met veenvorming er tussen. Door invloed van de voormalige Zuiderzee verdere opslibbing in de vorm van kleiafzettingen.

Vóór de bedijking: dynamisch open gebied met een stevige kleiondergrond. Onder invloed van zee, wind en erosie ontstond hier een patroon van geulen wallen en platen.

Langs de randen: voormalige Zuiderzee nu zoete Randmeren en Noordoost Polder.

Landschapsbeeld: geulen, hogere oevers en overstromingsvlaktes. In gebieden, waar de omstandigheden minder dynamisch waren, ontwikkelde zich kleimoeras met diverse verlandingsstadia.

Voormalige Zuiderzeerland: nu grote zoetwaterpartijen als restant van het voormalige open water (open water, rietlanden, oevervegetatie) of overgang naar het 'nieuwe land'. Vaak: hoge rand van afgezet, opgestoven zand.

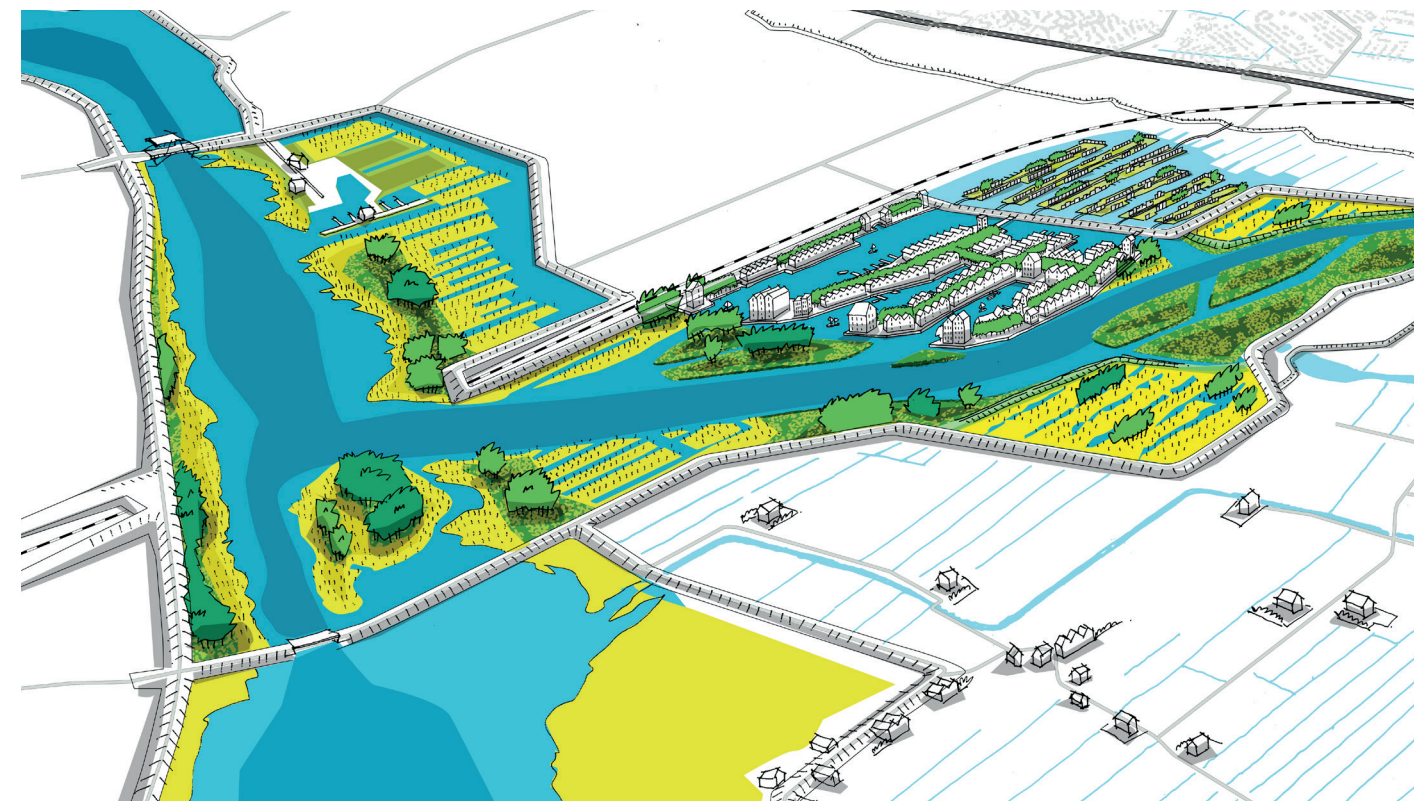
Bodem: zeeklei en rivierklei

Hydrologie: vroeger overstroming, nu plaatselijk kwel

Natuurlijk bostype: essen-iepenbos

Beeld: moerassen langs de voormalige Zuiderzeekust

Beeld onder: delta in vogelvlucht [bron: Google Earth]



Ontwikkelingen

Aanvankelijk ten nutte gemaakt voor agrarisch gebruik vanuit bewoonde terpen, later werd het regelmatig overstromende land bedijkt. Aanleg van de Noordoost Polder heeft ertoe geleid dat een deel van de zeekleigebieden niet meer nabij open water ligt.

Ambitie

De ambitie is de stoerheid en het open karakter van deze landschappen te bewaren en versterken. Langs de waterrijke randen, wielen en kwelplekken zijn kansen voor natuurontwikkeling, als herinnering aan de herkomst van dit landschapstype benutten.

Voorbeeld: een dynamisch delta-milieu voor water, natuur, recreatie, wonen en werken in de IJsseldelta [bron: H+N+S landschapsarchitecten]

Sturing

- Norm
 - Het patroon van geulen en krekens, hogere oevers en kreekruigen en (voormalige) overstromingsvlaktes krijgt een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van dit karakteristieke patroon met bijbehorend reliëf.
- Richting
 - Als ontwikkelingen plaats vinden in de nabijheid van geulen en krekens, hogere oevers en kreekruigen en (voormalige) overstromingsvlaktes, dan dragen deze bij aan accentuering van het patroon en de hoogteverschillen en de beleefbaarheid daarvan.
- Inspiratie
 - Waar mogelijk ontwikkeling tot kleimoeras met diverse verlandingsstadia: open water, rietmoeras en / of moerasbos.
 - Waar mogelijk langs de randmeren natuurlijke oevers realiseren en de randkwaliteit en randlengte benutten.
 - Waar mogelijk een ervarenbaar en betreedbaar natuurlandschap realiseren.